

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації творів мистецтва

Дипломна робота бакалавра

з теми:

**«ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНИХ ЮВЕЛІРНИХ
ПРИКРАСАХ»**

Виконала:

студентка 4 курсу, групи DPM1-B18
спеціальності 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Сабова Ольга Андріївна

Керівник:

Паур І. В., кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри ОДПМ та РТМ

Рецензент:

Луць С.В., кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри ОДПМ та РТМ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЮВЕЛІРСТВА	5
1.1. Розвиток ювелірного мистецтва у Світі.....	5
1.2. Розвиток ювелірного мистецтва в Україні.....	17
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЇ СУЧАСНИХ ЮВЕЛІРНИХ ПРИКРАС	29
2.1. Новітнє ювелірне мистецтво.....	29
2.2. Інновації в сучасних ювелірних прикрасах.....	37
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Один із широко розповсюджених та найдавніших видів декоративно-прикладного мистецтва – ювелірство. У ньому втілюється властиве для людини прагнення до краси. Ювелірні вироби – предмети краси і побуту із дорогоцінним, напівкоштовним камінням у поєднанні з металами, а також художні вироби з недорогоцінних матеріалів, виконаних великою майстерністю. Для ювелірного мистецтва характерне висока майстерність художнього виконання, тонке розуміння особливостей матеріалу та уміле виявлення його декоративних властивостей. У наш час особа, що займається ювелірною справою, називається ювеліром або золотарем. До прикрас тіла відносять не тільки вироби з дорогоцінних металів та каменів, але й і з «неблагородних» матеріалів – кістки, дерева, скла, а останнім часом – пластмас. Також вважається прикрасою тіла мальований чи татуйований малюнок. Золотарство в Україні – одне з найстаріших мистецьких ремесл. Згідно з археологічними даними, історія ювелірної справи в Україні сягає палеолітичних часів і простягається до наших днів. За останні роки значно збільшився випуск ювелірних виробів, покращилась якість та художнє оформлення. На багатьох ювелірних заводах використовується лазерна техніка, що забезпечує якісне різання, свердління дорогоцінних металів та зварювання. Збільшився випуск ювелірних виробів з емаллю, рельєфним малюнком та алмазним гравіюванням.

Об’єкт дослідження. Особливості розвитку сучасного ювелірства.

Предмет дослідження. Традиції та інновації в сучасних ювелірних прикрасах.

Мета дослідження. Аналіз технологічних особливостей виготовлення сучасних ювелірних прикрас.

Завдання:

1. Дослідити розвиток ювелірства у Світі.
2. Простежити розвиток ювелірної справи в Україні.
3. Дослідити новітнє ювелірне мистецтво.

4. Розглянути інновації в сучасних ювелірних прикрасах.

Методи дослідження. Для отримання якісних результатів зазначених завдань, у дипломній роботі були використані такі методи досліджень: образно-стилістичний аналіз, порівняльно історичний метод, аналітико-описовий та методи припущень. Беручи до уваги нечисленну базу наукових праць щодо історичного та сучасного розвитку ювелірного мистецтва, у ході дослідження використано аналітичний метод. Фотофіксаційний метод використовувався для формування фактографічної бази.

Для досягнення поставлених завдань загальною теоретичною базою слугують численні публікації провідних українських мистецтвознавців: С. Луця, Л. Пасічник, Р. Шмагала, М. Петренка та інших.

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали дослідження можуть бути використані в освітньому процесі для здобуття практичних навиків здобувачів вищої спеціальності.

Структура дипломної роботи складається зі вступу, двох розділів та 4 підрозділів висновків, списку використаних джерел (38 позицій), 20 додатків. Повний обсяг дипломної роботи – 48 сторінок, із них основного тексту – 45 сторінок.

ВИСНОВКИ

Ювелірне мистецтво є одним з найдавніших і широко розповсюджених видів декоративно-прикладного мистецтва у якому знаходить втілення прагнення до краси, що властиве людині. Ювелірні вироби (від голл. juweel – дорогоцінний камінь) – це прикраси і предмети побуту, що виготовлені зі шляхетних металів у сполученні з дорогоцінними, напівкоштовними каменями, а також художні вироби з недорогоцінних матеріалів, виконані з великою майстерністю. Для ювелірного мистецтва характерне тонке розуміння фізичних властивостей матеріалу. Майстри-ювеліри прагнуть до того, щоб ожив камінь, заграв метал, заблищало скло.

У цій роботі нами було досліджено:

- історичний розвиток ювелірного мистецтва в світі;
- вплив історичних подій на розвиток ювелірного мистецтва в Україні;
- новітнє ювелірне мистецтво;
- розглянули інновації в сучасних ювелірних прикрасах.

Ми ознайомилися з різнобарвністю ювелірного мистецтва, та зрозуміли наскільки це витончена робота, адже звичайні «брязкальці» прикрашають кожну другу людину та доповнюють її образ звичайними прекрасними дрібничками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. Підготовка кваліфікованих робітників ювелірного профілю на підприємствах і в професійнотехнічних навчальних закладах України : автореф. дис. канд. мистецтвознав. Київ, 2011. 16 с.
2. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ. 1993. С. 272.
3. Асеев Ю. Джерела мистецтва Київської Русі. Київ. 1980. С. 213.
4. Гураль С. Дорогоцінні камені. Гід по світу ювелірних секретів. Київ : Форс, 2018. С. 288.
5. Жолтовський П. Художній метал. Історичний нарис. Київ. 1970.
6. История украшений. Продолжение. Эпоха возрождения, Барокко: веб-сайт. URL: <https://vintage-dream-s.livejournal.com/23127.html> (дата звернення: 10.03.2022.).
7. Історія ювелірної справи в Україні вв.: веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D1%8E%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96 (дата звернення: 20.03.2022.).
8. Карпова Ю. А., Барановська В.Б., Житенко Л. П. Аналитический контроль благородных металлов. Киев: Техносфера, 2019. С. 400
9. Кинсли С. Гидравлическая штамповка в ювелирном деле. Киев : Дедал, 2007. С. 96.
10. Клер Ф. Ювелирное искусство. От средних веков до наших дней. Москва : КоЛибри, 2019. С. 224.
11. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. Київ : Либідь, 2009. С. 81–116.
12. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. М., 1978. С. 623.

13. Луговой В.П. Конструирование и дизайн ювелирных изделий. Москва : Высшая школа. 2017.
14. Луць С. В. Творчість митців КЮД «Лобортас» у контексті українського ювелірного мистецтва кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 24. Львів. 2017. С. 49
15. Новітні технології в практичній музеології: Ювелірна справа / Адитивні технології : веб-сайт. URL :<https://stancore9.wixsite.com/museumtech/yuvelirna-sprava> (дата звернення: 05.05.2022).
16. Олвер Е. Мистецтво ювелірного дизайну. Від ідеї до виробу. Київ : Дедал. 2008. С. 172.
17. Пасічник Л. В. Ювелірне мистецтво України ХХ–ХХІ століть. Київ: Наукова думка. 2017.
18. Пасічник Л. Ювелірне мистецтво України в контексті художнього процесу останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття (за матеріалами виставок Києва). Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України. 2012.
19. Петренко М.З. Українське золотарство ХVІ–ХVІІІ століть. Київ: Наукова думка. 1970. С. 208.
20. Роберт Виппер Искусство Древней Греции. Москва : В. Шевчук. 2016.
21. Романенкова Ю. Помандер як елемент західноєвропейського костюма ХV – ХVІ століть. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. 2015.
22. Рыбаков Б. Декоративно-прикладное искусство Руси X–XIII веков. Иллюстрированный альбом. Ленинград: Аврора. 1971.
23. Рыбаков Б. Ремесло древней Руси. Москва. 1948.
24. Скринник-Миська Д. Проблема періодизації художнього процесу: класична, некласична та постнекласична моделі // Мистецтвознавство 12. СКІМ. Львів, 2012. С. 27 – 39.
25. Триколенко С. Iren Fox – ювелірний стімпанк. URL: <http://handmade-expo.com.ua/uk/iren-fox-steam-punk-%D1%86%D0%B5->

%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%8F-

%D1%8E%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%81%D1%82%D1%96%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD/ (дата звернення: 16.04.2022).

26. Триколенко С. Поєднання природних матеріалів у виробках ювелірної майстерні «Yershov» // Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння. Київ : ДГЦУ. 2016. С. 43–45.

27. Триколенко С. Стиль стімпанк в оформленні інтер'єрів // Проблеми розвитку міського середовища. Київ : Компринт. 2017. С. 166–173.

28. Умберто Е. Історія Європейської цивілізації. Рим. Київ : Фолио. 2015. 256 с.

29. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця ХХ сторіччя. 200 імен: альбом-каталог. Київ: ЗАТ «Атлант ЮЕмСі». 2002. 511 с.

30. Шмагало Р. Т. Всеволод Волощак: емалеве гроно ювілею // Всеволод Волощак. Образотворче мистецтво: каталог. Львів: Растр-7. 2014. С. 6–7.

31. Шмагало Р. Т. Ювелірне мистецтво України: авторський пошук і ринок // Образотворче мистецтво. 2012. № 3-4. С. 34–35.

32. Шмагало Р. Художній метал України ХХ – ХХІ ст. [Енциклопедія художнього металу. Т. 2]. Львів : Априорі. 2015. С. 275.

33. Шоломій В. Становлення студій з художнього металу // Вісник ЛАМ. Львів. 1996. Вип. 7. С. 52-55.

34. Шпирало-Запоточна Л. Тенденції та напрями розвитку ювелірного мистецтва Львова 1950 – 1980-х років. Вісник ЛНАМ. 2008. Вип. 19. С. 88 – 100.

35. Шумилович Б., Івасюта О., Петрів О. Історія ювелірної справи в Україні // Ювеліри України. Тематичний збірник. Київ. 2006. С. 6-11.

36. Ювелирное искусство в Украине в XVI – XX вв.: веб-сайт. URL: http://miku.org.ua/ru/yvelirnoe_iskusstvo/ukraina/ukraina.html (дата звернення: 02.04.2022).

37. Ювелірна справа і фізичні властивості матеріалів. вв. веб-сайт. URL: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/4061-yuvelirna-sprava-i-fizichni-vlastivosti-materialiv/> (дата звернення: 10.05.2022.).

38. Як народжується краса: історія ювелірних прикрас вв.: веб-сайт. URL: <https://gold.ua/ua/jewellery-articles/kak-rozhdaetsya-krasota-istoriya-yuvelirnyh-ukrashenij> (дата звернення: 01.03.2022.).